

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SÖZDE BİLİM VE EPİSTEMOLOJİK
İNANIŞLARI İLE BİLİMSEL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve YUMUŞAK

Danışman: Doç. Dr. Demet ŞAHİN KALYON

TOKAT- 2023

ÖZET

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SÖZDE BİLİM VE EPİSTEMOLOJİK İNANIŞLARI İLE BİLİMSEL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİ

YUMUŞAK, Merve

Yüksek Lisans, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sınıf Eğitimi YL Programı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Demet ŞAHİN KALYON

Haziran 2023, xii + 75 sayfa

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin Sözde Bilim ve Epistemolojik İnanışları ile Bilimsel Okuryazarlık Düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmaya 2022-2023 eğitim öğretim yılında Kars ili Merkez ilçesinde görev yapmakta olan sınıf öğretmeni katılmıştır. 203 sınıf öğretmenin katılmış olduğu araştırmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin epistemolojik inanç düzeylerinin belirlenebilmesi için “Epistemolojik İnançlar Ölçeği” kullanılmıştır. Sözde bilim inanç düzeylerinin belirlenebilmesi için “Bilim, Sözde-Bilim Ayrımı Ölçeği” kullanılmış olup Bilimsel okuryazarlık düzeylerinin belirlenebilmesi için ise “Bilimsel Okuryazarlık Becerileri Testi” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizleri sonucunda epistemolojik ve sözde bilim inanç düzeylerinin orta düzeyde olduğuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin epistemolojik inançları, sözde bilim inançları ve bilimsel okuryazarlık düzeyleri bazı değişkenlere göre (yaş, kıdem, cinsiyet, mezun olduğu alan, lisansüstü eğitim seviyeleri, bilimin doğası, bilim tarihi ve bilim sosyolojisi dersleri alma durumları) anlamlı farklılık göstermediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin epistemolojik inançları ile bilimsel okuryazarlık düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Elde edilmiş olan sonuçlara göre, sınıf öğretmenlerinin epistemolojik inanışları arttıkça bilimsel okuryazarlık düzeyleri düşmektedir. Sınıf öğretmenlerinin sözde bilim inanışları ile bilimsel okuryazarlık düzeyleri arasında herhangi bir ilişkiye rastlanılmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel Okuryazarlık, Epistemolojik İnançlar, Sözde Bilim.

KAYNAKÇA

- Abd-El-Khalick, F., Bell, R. L. & Lederman, N. G. (1998). The Nature of Science and Instructional Practice: Making the Unnatural Natural. *Science Education*, 82, 417- 436.
- Afonso, A. S., & Gilbert, J. K. (2010). Pseudo-science: A meaningful context for assessing nature of science. *International Journal of Science Education*, 32 (3), 329- 348.
- Akgün, M. A. (2020). *Türkçe öğretmeni adaylarının internete yönelik epistemolojik inançlarının araştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- American Association for the Advancement of Science (AAAS). (1989). Project 2061: *Science for All Americans*. Washington, DC: AAAS.
- Arık, M. (2016). *Argümantasyon tabanlı öğrenme yönteminin yedinci sınıf öğrencilerinin bilim sözde-bilim ayrımı farkındalığının geliştirilmesi üzerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Arık, M., & Akçay, B. (2018). Argümantasyonun öğrencilerin bilimi sözde-bilimden ayırma becerilerinin geliştirilmesi üzerine etkisi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(1), 41-60.
- Arslan, Ş. F. (2017). *Hekimlerin, tıp fakültesi öğrencilerinin ve öğretim üyelerinin epistemolojik inançları ve yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aslan, S. (2017). Sınıf öğretmenlerinin düşünme becerisi öğretimine yönelik öz-yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 61-73
- Atasoy, G. (2020). *Bilim, Sözde Bilim Ayrımı Bağlamında Tasarlanan Etkinliklerin 7. Sınıf Öğrencilerinin Sözde Bilimsel İnançları, Bilimsellik Ölçütleri ve Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.

- Yardımcı, A. B. (2018). *Homeopati bilim midir? Bilim felsefesi açısından bir değerlendirme, sözel bildiri*, 3. Uluslararası Felsefe, Eğitim, Sanat ve Bilim Tarihi Sempozyumu'nda sunuldu, Giresun.
- Yardımcı, A.B. (2019). Bilim ve sözde bilim: bilimsel topluluğun doğasının belirlenmesi ve sözde bilimin ayırt edilmesine yönelik sosyal bir ölçüt, *Kaygı*, 18(II)/2019: 567-588.
- Yordamlı, D. (2020). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının epistemolojik inançları ve bilgi okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.

